

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Boniecki (spr.)
Sędziowie:	SSA Paweł Czepiel SSA Regina Kurek
Protokolant:	sekr. sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa K. W. i J. W.

przeciwko Międzynarodowemu P. (...)im. (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 23 listopada 2016 r. sygn. akt I C 1238/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że punktowi I nadaje treść:

„I. zasądza od strony pozwanej Międzynarodowego P. (...) im. (...) sp. z o.o. w B. na rzecz powódki K. W. oraz J. W. kwotę 315 734,84 zł (trzysta piętnaście tysięcy siedemset trzydzieści cztery złote 84/100) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 34 335,84 zł od dnia 4 lipca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 281 399 zł od dnia 20 września 2016 r.”;

2. oddala apelacje obu stron w pozostałych zakresach;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

SSA Regina Kurek SSA Marek Boniecki SSA Paweł Czepiel

Sygn. akt I ACa 415/17

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 21 września 2017 r.

Powodowie K. W. i J. W. wnieśli o zasądzenie od Międzynarodowego P. (...) im. (...) sp. z o.o. w B. na ich rzecz solidarnie odszkodowania w związku utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...)z 25 maja 2009 r., która weszła w życie 11 lipca 2009 r. w kwocie 432.400 zł z odsetkami ustawowymi od 1 września 2010 r., w tym: 90.500 zł tytułem kosztów prac koniecznych dla zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach mieszkalnych w dwóch budynkach oraz 341.900 zł tytułem utraty wartości nieruchomości.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając, że: powodowie nie są właścicielami całej nieruchomości; nie wykazali poniesienia kosztów związanych z dostosowaniem budynków do wymagań określonych w uchwale Sejmiku Województwa (...); nie wykazali związku przyczynowego pomiędzy utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a powstałą szkodą; brak jest podstaw do przyjęcia, że wartość nieruchomości powodów uległa obniżeniu, a nadto kwestionując datę początkową naliczania odsetek, do zapłaty których nie była dotychczas wzywana.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy w Krakowie: zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 315.734,84 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 listopada 2016 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II); rozdzielił koszty procesu proporcjonalnie do wyniku postępowania przy przyjęciu, że strona pozwana ponosi 73% kosztów a powodowie 27% kosztów, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu, po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie (pkt III).

Przyjmując za bezsporne okoliczności podjęcia uchwały przez Sejmik Województwa (...), daty jej wejścia w życie, treści oraz objęcia nieruchomości powodów strefą A, Sąd pierwszej instancji ustalił dodatkowo, że powodowie są właścicielami nieruchomości gruntowej składającej się z zabudowanej działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 0,43 ha położonej w M.. Działka ta zabudowana jest dwoma budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi. Teren, na którym znajduje się działka nie posiada aktualnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze Zmianą Studium (...) działka ta znajduje się na obszarach kształtowania zabudowy mieszkaniowo-usługowej oznaczonych w studium symbolem (...). Na datę podjęcia uchwały nr (...)na wskazanym terenie obowiązywała uchwała nr(...)w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy L., która straciła ważność na mocy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z 30 marca 2010 r. Wówczas jego przeznaczenie było określone jako tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej (...). W związku z obowiązywaniem uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 25 maja 2009 r. doszło do spadku wartości rynkowej działki ewidencyjnej nr (...) należącej do powodów. Wartość szkody z tym związanej wynosi 281.399 zł według stanu i cen na 7 września 2015 r., przy uwzględnieniu wartości przedmiotu wyceny na 11 lipca 2009 r. Zamontowana stolarka okienna i drzwiowa oraz izolacja konstrukcji dachowej poddasza w budynkach mieszkalnych nr (...) nie spełniają wymagań normowych w zakresie zapewnienia właściwego klimatu akustycznego pomieszczeń. Aby im sprostać, należy wymienić w całości zewnętrzną stolarkę okienną i drzwiową (bez piwnic) na stolarkę o podwyższonej izolacyjności akustycznej nie mniejszej niż (...) oraz zamontować specjalne nawiewniki o izolacyjności akustycznej nie mniejszej niż (...) Konstrukcję poddasza w budynku nr (...) należy wytlumić za pomocą trzech warstw płyty kartonowo-gipsowej o grubości 12,5 mm. Całkowity koszt wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w obu budynkach oraz wytlumienia poddasza w budynku nr (...), zgodnie z powyższymi zaleceniami, należy wycenić na kwotę 34.335,84 zł. Pismem z 11 marca 2010 r. powodowie wezwali pozwaną spółkę do zapłaty kwoty dochodzonej w rozpoznawanej sprawie, tytułem naprawienia szkód wynikających z ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska K.-B.. Pismo to zapoczątkowało wymianę między stronami postępowania korespondencji, której przedmiotem była próba dowodzenia zasadności żądań powodów. Ostatecznie strona pozwana odmówiła wypłaty świadczeń w pismach z 9 grudnia 2010 r. oraz z 9 marca 2011 r.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym, po dokonaniu analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, powołując się na przepisy art. 129 ust. 2 i 4 oraz art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm., dalej: p.o.ś.), Sąd Okręgowy zważył, że wartość

nieruchomości powodów uległa zmniejszeniu na skutek sąsiedztwa lotniska emitującego hałas nie pozwalający dotrzymać standardów jakości środowiska oraz związanych z tym ograniczeń w zakresie korzystania z niej wprowadzonych uchwałą Sejmiku. Sąd nie podzielił zarzutu strony pozwanej co do tego, że zwrot kosztów na rewitalizację akustyczną budynku dotyczy jedynie kosztów faktycznie poniesionych, wskazując zarówno na treść art. 136 ust. 3 p.o.ś. w kontekście odwołania do art. 129 ust. 2 p.o.ś., jak i cel ww. regulacji, którym jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zdaniem Sądu Okręgowego nie można się było również zgodzić ze stroną pozwaną co do tego, że odszkodowanie z tytułu zmniejszenia wartości działki powinno być pomniejszone o wzrost wartości budynku na skutek wykonania stosownych prac mających na celu zwiększenie jego izolacyjności akustycznej. Po pierwsze, regulacje dotyczące odszkodowania zawarte w ustawie – Prawo ochrony środowiska stanowią normy szczególne wobec tych przewidzianych w kodeksie cywilnym. Po drugie, przyjęcie, że wykonanie prac „wygłuszających” oraz wymiana okien ma wpłynąć na podwyższenie wartości nieruchomości o wartość tych prac, praktycznie prowadziłoby do wykluczenia przyznawania tej formy odszkodowania przewidzianej w art. 136 ust. 3 ustawy. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wydania wyroku, bowiem dokładna wysokość szkody została ustalona dopiero w opinii uzupełniającej biegłego rzeczoznawcy majątkowego wydanej 18 sierpnia 2016 r., do której strony następnie złożyły zarzuty, na które biegła odpowiedziała w kolejnym piśmie.

Od powyższego orzeczenia apelacje wniosły obie strony.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w pkt. I i III, zarzucając: 1) odnośnie do zasądzenia na rzecz powodów kosztów rewitalizacji - naruszenie przepisu art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz 136 ust. 3 p.o.ś. poprzez brak ich zastosowania, względnie błędną ich wykładnię; 2) odnośnie do zasądzenia na rzecz powodów kosztów rewitalizacji akustycznej - art. 286 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 316 §1 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na nieaktualnej opinii biegłego sądowego R. M. (1), w której to podstawą opiniowania biegłego była nieaktualna już Polska Norma(...)zastąpiona normą(...) (...) (...) z września 2015 r.; 3) odnośnie do wyroku zasądającego odszkodowanie z tytułu utraty wartości nieruchomości wywołanej wprowadzeniem uchwały (...) w życie na rzecz powodów - naruszenie przepisu art. 286 §1 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na opinii sporządzonej przez biegłą sądową M. B. (1), pomimo iż biegła w opinii nie uwzględniła w pełni możliwości inwestycyjnych na nieruchomości powodów; 4) błąd w ustaleniach faktycznych będący następstwem nieprawidłowej oceny opinii sporządzonych przez biegłą sądową M. B. (1), wyrażający się uznaniem, iż na skutek wprowadzenia uchwały Sejmiku Województwa (...) nr(...) z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla L. K. - B. działka powodów położona w M. gm. L. - utraciła na wartości; 5) naruszenie przepisu art. 154 pkt 2 i pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś., wyrażający się uznaniem, iż zapis Studium (...) w zakresie, w jakim dopuszcza możliwość zabudowy usługowej i produkcyjnej nie ma znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy, pomimo tego iż z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami w sposób jednoznaczny wynika, iż wyceny działki oparciu o jej faktyczny sposób użytkowania możliwa jest dopiero wtedy, gdy dla terenu w którym się ona znajduje brak studium.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, względnie o dopuszczenie opinii uzupełniających biegłych sądowych R. M. (1) oraz M. B. (1) na okoliczności wskazane w apelacji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Powodowie zaskarżyli wyrok w części, w jakiej oddalone zostało powództwo o zasądzenie odsetek ustawowych od pretensji głównej i zarzucili naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów art. 481 §1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz w zw. z art. 363 §2 k.c. - poprzez ich błędną wykładnię, co polegało na uznaniu, iż w niniejszej sprawie roszczenie powodów stało się wymagalne dopiero w dacie wydania wyroku przez Sąd I instancji, a w konsekwencji zasądzenie odsetek ustawowych od pretensji głównej od dnia 23 listopada 2016 roku, a nie od dnia następnego po wyznaczonym stronie pozwanej terminie do zapłaty.

Skarżący wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie na rzecz powodów od strony pozwanej kwoty 315.734,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2010 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzuty apelacji strony pozwanej okazały się niezasadne.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Jedyne zarzuty skierowane przeciwko ustaleniom faktycznym dotyczyły przyjętej przez Sąd pierwszej instancji okoliczności utraty wartości nieruchomości powodów, co ściśle wiązało się z oceną opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, która była także przedmiotem innych zarzutów, o czym niżej.

W pierwszej kolejności pozwana spółka zarzuciła obrazę art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz 136 ust. 3 p.o.ś., której upatrywała w fakcie przyznania powodom odszkodowania z tytułu kosztów rewitalizacji akustycznej, które – co bezsporne – dotychczas poniesione nie zostały. Kwestia ta była przedmiotem wielu orzeczeń tak Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych, których analiza pozwala na uznanie za ugruntowany poglądu, podzielanego również przez Sąd Apelacyjny w obecnym składzie, wedle którego, przepis art. 136 ust. 3 p.o.ś. nie wyłącza obowiązku naprawienia szkody obejmującej usunięcie wadliwości budynku, jeżeli konieczne prace remontowe nie zostały jeszcze wykonane (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2016 r., III CSK 170/16). Funkcjonalne rozumienie przepisu art. 129 ust. 2 p.o.ś. przemawia za przyjęciem, że zrekompensowanie wydatków zmierzających do likwidacji ujemnych następstw dozwolonego natężenia hałasu należy do zakresu jego regulacji, ponieważ uznaje za szkodę podlegającą naprawieniu także poniesione koszty rewitalizacji akustycznej budynków bez potrzeby rozstrzygnięcia o istnieniu obowiązku przeprowadzenia prac dostosowawczych. Nie ma podstaw do przypisywania temu uregulowaniu roli ograniczenia szkody związanej z koniecznością dostosowania budynków do wprowadzonych wymagań technicznych jedynie do kosztów poniesionych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie dnia 17 grudnia 2015 r., I ACa 1250/15).

Nieskuteczny okazał się również zarzut obrazy art. 286 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 316 §1 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na nieaktualnej opinii biegłego R. M. (1), w której podstawą opiniowania była nieaktualna już norma dotycząca wymagań akustycznych budynków. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę na fakt, że ww. opinia sporządzona została w 2014 r., a zatem w czasie obowiązywania poprzedniej normy. Pamiętać też trzeba, że biegły szacował szkodę związaną z rewitalizacją akustyczną na datę sporządzania opinii. O ile zatem strona pozwana uważała, że wejście w życie nowej normy rzutowało na ustaloną już wysokość szkody na korzyść pozwanej, winna w tym zakresie zgłosić stosowny wniosek dowodowy. Między datą wejścia w życie nowej normy a wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji upłynął niemalże rok. Powoływanie się obecnie na dezaktualizację opinii uznać należało zatem za naruszenie zasady lojalności procesowej, wyrażonej w art. 3 k.p.c. Niezależnie od powyższego, zważywszy, że uwzględnienie ww. kwestii wymaga niewątpliwie wiadomości specjalnych, wniosek dowodowy o sporządzenie dodatkowej opinii w zakresie kosztów rewitalizacji akustycznej uznać należałoby za spóźniony w rozumieniu art. 381 k.p.c. Na marginesie jedynie zauważyć można, że zasady doświadczenia życiowego uczą, że z biegiem rozwoju cywilizacyjnego wszelkie normy związane z jakością życia codziennego ulegają zaostrzeniu. Wysoce wątpliwym pozostaje zatem, aby zastosowanie nowej normy dla określenia szkody związanej z rewitalizacją akustyczną było dla strony pozwanej korzystne.

Dalsze zarzuty apelacji strony pozwanej dotyczyły rzekomej wadliwości opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B., która – zdaniem skarżącej – nie uwzględniła możliwości inwestycyjnych szacowanej nieruchomości, pomijając fakt, że Studium (...) dopuszcza możliwość zabudowy usługowej i produkcyjnej. Na wstępie tej części rozważań zauważyć należy, że biegła w swojej opinii miała na uwadze to, że nieruchomość powodów objęta jest ww. studium (k. 433, 550, 563). Mimo to, wskazując, że nieruchomość była i jest użytkowana jako nieruchomość przeznaczona pod budowę mieszkaniową jednorodzinną i zaspokaja potrzeby mieszkaniowe rodziny wielopokoleniowej, doszła do przekonania, że przyjęcie innej funkcji niż mieszkalna byłoby niecelowe. Pamiętać przy tym należy, że przy

sporządzaniu operatu szacunkowego rzeczoznawca, zgodnie z art. 154 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 ze zm., dalej: u.g.n.), musi brać pod uwagę także stan nieruchomości. Nie sposób jest zatem wymagać, aby nieruchomość wykorzystywana od wielu pokoleń na cele mieszkalne, co do której brak jest podstaw do przyjęcia, że zostanie zbyta w przewidywalnym czasie, miała zmienić swoje przeznaczenie. Wniosek ten wydaje się tym bardziej trafny, gdy się zważy na sąsiedztwo nieruchomości, która ze wszystkich stron otoczona jest zabudową mieszkaniową jednorodzinną (k. 429). Trudno w tych okolicznościach przyjąć, aby wykorzystanie nieruchomości na cele inwestycyjne spotkało się z aprobatą właścicieli sąsiednich nieruchomości, dla których wybudowanie i korzystanie z hal przemysłowych czy magazynowych wiązałoby się ze znaczną uciążliwością. Podkreślenia przy tym wymaga, że nieruchomość powodów położona jest w strefie A, w której obowiązuje zakaz zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Z kolei studium uwarunkowań nie dopuszcza aktualnie przeznaczenia nieruchomości na cele produkcyjne (k. 564).

W konsekwencji powyższych rozważań dojść należało do przekonania, że Sąd Okręgowy przyjmując za podstawę ustalenia wysokości szkody związanej z obniżeniem wartości nieruchomości powodów opinię biegłej M. B. po jej uzupełnieniu, nie naruszył art. 286 §1 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. ani art. 154 pkt 2 i pkt 3 u.g.n. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś.

Sąd Apelacyjny, mimo braku stosownego zarzutu apelacji, podzielił także pogląd Sądu Okręgowego co do braku podstaw do obniżenia wysokości odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości z uwagi na przyznanie środków koniecznych dla rewitalizacji akustycznej budynków.

Wniesienie apelacji przez stronę pozwaną pozwoliło jedynie na korektę zaskarżonego wyroku w zakresie wadliwie przyjętej solidarności po stronie wierzycieli. Kwestia ta pozostawała poza zakresem zarzutów zawartych w środku odwoławczym lecz niewątpliwie leży w sferze prawa materialnego, a modyfikacja orzeczenia przyjęta przez Sąd odwoławczy nie jest dla strony pozwanej niekorzystna. Zgodnie z art. 369 k.c. solidarność tak dłużników, jak i wierzycieli musi mieć swoje źródło w ustawie lub czynności prawnej. Ustawowa podstawa solidarności czynnej, poza wyjątkiem z art. 202 §2 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, nie występuje. Brak jest również w rozpoznawanym przypadku przesłanek do przyjęcia solidarności wierzycieli mającej swe źródło w czynności prawnej.

Apelacja powodów okazała się uzasadniona jedynie w niewielkim zakresie.

Strona ta kwestionowała zapadłe rozstrzygnięcie wyłącznie w zakresie daty, od której Sąd zasądził odsetki za opóźnienie. Jakkolwiek zgodzić należy się z powodami co do tego, że w kwestii daty wymagalności roszczenia opartego na przepisie art. 129 ust. 2 p.o.ś. w orzecznictwie nie ma jednolitości, to nie sposób zaprzeczyć, że w rozpoznawanej sprawie wysokość odszkodowania ustalana było z uwzględnieniem art. 362 §2 k.c. Zasądzenie odszkodowania według cen z chwili wyrokowania usprawiedliwia przyznanie odsetek dopiero od tej chwili. Odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, podobnie jak mechanizm przewidziany w art. 363 §2 k.c., kompensują spadek wartości należności pieniężnej wywołany spadkiem cen. Chwila ustalenia wysokości szkody może być tym przypadku miarodajna dla określenia początku naliczania odsetek ustawowych. Zastosowanie tej zasady sprawia, że wierzyciel nie ponosi ujemnych skutków spadku wartości pieniądza w okresie od wymagalności zobowiązania do orzekania o obowiązku dłużnika i nie uzyskuje - kosztem dłużnika - świadczenia przewyższającego wartość doznanej szkody. Jednocześnie w okresie między powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowawczego a chwilą orzekania o tym roszczeniu ceny mające wpływ na określenie rozmiaru świadczenia mogą nie tylko wzrastać, ale również pozostawać stabilne, a nawet ulec obniżeniu; nakazuje to unikać automatyzmu i ustalać stan opóźnienia indywidualnie z uwzględnieniem okoliczności danej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2017 r., IV CSK 106/16).

W rozpoznawanej sprawie zarówno oboje biegli dokonali szacunków wartości aktualnych na daty sporządzania opinii. Brak jest przy tym w materiale dowodowym jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, że w dacie zgłaszania roszczenia stronie pozwanej wartości te były co najmniej na tym samym poziomie. Nie ma tym samym w badanych okolicznościach wystarczających podstaw do uznania, że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili niż w datach sporządzania opinii. Opinia biegłego R. M. doręczona została pozwanej spółce

3 lipca 2014 r. (k. 369), zaś uzupełniająca opinia M. B., w której ustalono wartość wyższą niż w pierwotnej opinii – w dniu 19 września 2016 r. (k. 557). W tych też datach, stosownie do art. 455 k.c., oba roszczenia stały się wymagalne. Strona pozwana, która z uwagi na sytuację finansową oraz możliwość przewidzenia wysokości świadczeń, winna mieć możliwość niemalże natychmiastowego uruchomienia właściwych środków, popadła w stan opóźnienia uzasadniający zasądzenie odsetek na podst. art. 481 §1 i 2 k.c. od dni następujących bezpośrednio po datach doręczenia odpisów opinii biegłych.

Zakres, w jakim apelacje obu stron odniosły zamierzony skutek nie pozwalał w ocenie Sądu Apelacyjnego na korektę rozstrzygnięcia o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego przyjęto art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. Apelacja strony powodowej odniosła skutek jedynie w niewielkim zakresie, a pozwanej wręcz nikłym, zaś poniesione przez strony koszty, w kontekście zakresu zaskarżenia wyrażonego w każdym ze środków odwoławczych, były zbliżone.

SSA Paweł Czepiel SSA Marek Boniecki SSA Regina Kurek